

Άρης Κωνσταντινίδης. 04.03.1913-19.09.1993:
100 χρόνια από τη γέννηση του πρωτομάστορα της
νεοελληνικής αρχιτεκτονικής

1913: Γεννήθηκε στην Αθήνα.

1926-1929: Μαθητής στο «Βαρβάκειον Πρακτικόν Λύκειον».

1931-1936: Φοιτητής στην Technische Hochschule του Μονάχου.

1937: Διορίζεται στην Πολεοδομική Υπηρεσία της «Διοικήσεως Πρωτευούσης», ως «έκτακτος σχεδιαστής».

1937-1939: Στρατιωτική θητεία.

1939: Εργάζεται στην Πολεοδομική Υπηρεσία της «Διοικήσεως Πρωτευούσης», ως αρχιτέκτονας.

1940-1942: Έφεδρος Ανθυπολοχαγός του Μηχανικού στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο.

1942-1953: Διορίζεται στο Υπουργείο Δημόσιων Έργων.

1944-1946: Επιστρατεύεται και κατατάσσεται στη Διεύθυνση Μηχανικού του Υπουργείου Στρατιωτικών.

1953-1955: Εργάζεται ιδιωτικά και συμμετέχει σε διαγωνισμούς.

1955-1957: Διορίζεται ως Προϊστάμενος στο Τμήμα Μελετών της Τεχνικής Υπηρεσίας του «Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας» (Ο.Ε.Κ.).

1957-1967: Διορίζεται ως Προϊστάμενος στο Τμήμα Αρχιτεκτονικών Μελετών της Τεχνικής Υπηρεσίας του «Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού» (Ε.Ο.Τ.).

1967-1970: Διδάσκει στο Πολυτεχνείο της Ζυρίχης ως «προσκαλεσμένος καθηγητής» στο μάθημα των Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων.

1975-1978: Διορίζεται στον Ε.Ο.Τ. ως «Ειδικός Σύμβουλος για θέματα αρχιτεκτονικής και προστασίας περιβάλλοντος».

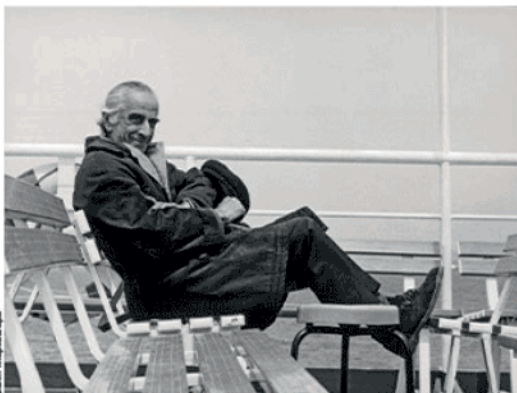
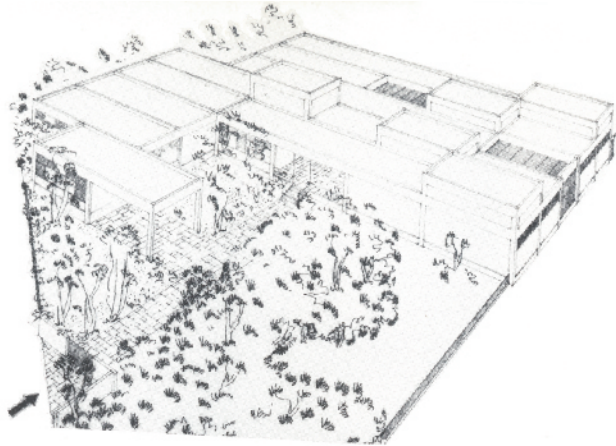
1978: Συνταξιοδοτείται από τον Ε.Ο.Τ. - Αναγορεύεται σε Επίτιμο Διδάκτορα από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

1985: Ανακηρύσσεται Αντεπιστέλλον Μέλος της Βαυαρικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Μονάχου.

1990: Απονομή διεθνούς βραβείου «Herder» από την Αυστριακή Ακαδημία Επιστημών στη Βιέννη.

1993: Πεθαίνει στην Αθήνα.

2008: «Έτος Άρη Κωνσταντινίδη».

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Οργάνωση έκθεσης:

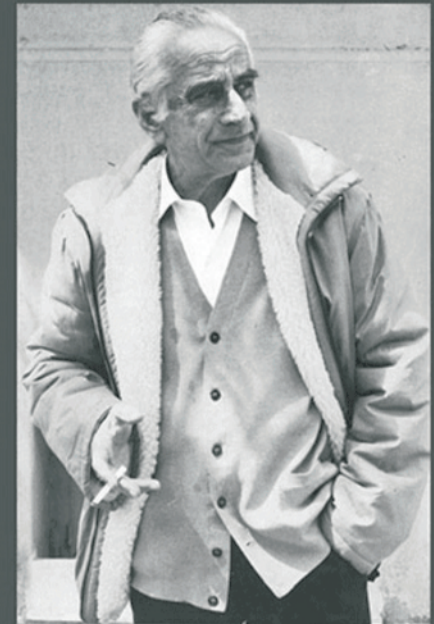
ΙΒ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων

**Επιμέλεια έκθεσης από τη ΙΘ΄ Εφορεία
Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων:**

**Δημήτρης Μάτσας, Νάγια Δαλακούρα,
Μαρίνα Τασακλάκη, Γιάννης Πουλαράκης**

εκτός χρόνου

εντός ορίων

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής
17/5 - 17/9/2014

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΘ΄ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΙΒ΄ ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Ο ΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

«Με τήν ἀρχιτεκτονική δείχνεται πῶς ζοῦνε οἱ ἄνθρωποι πάνω στή γῇ ὥσπου νὰ πεθάνουν»¹

Η πρώτη αρχαιολογική συλλογή (1937-62) στην Κομοτηνή φιλοξενήθηκε στο Γυμνάσιο Αρρένων. Το πρώτο Αρχαιολογικό Μουσείο λειτούργησε το 1966 σε κτίριο του Δήμου, ο οποίος αργότερα παραχώρησε ένα οικοπέδο στο μικρό πάρκο της πόλης για την κατασκευή νέου Μουσείου που κατασκευάστηκε σε μελέτη του Άρη Κωνσταντινίδη² και εγκαινιάστηκε το 1976³. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής βρίσκεται στον νοτιοκεντρικό τομέα της πόλης, πλάι στο 1ο Γυμνάσιο Κομοτηνής (Π. Καραντινός, 1932)⁴.

Το Μουσείο Κομοτηνής διακρίνεται από μια οργανική και πλαστική ενότητα των εσωτερικών κι εξωτερικών χώρων που ιεραρχούνται σε κλειστούς, ημιυπαίθριους⁵ και υπαίθριους⁶, με τη μετάβαση από τον έναν στον άλλο να είναι φυσική ή ίσως υποχρεωτική⁷. Ο κλειστός εκθεσιακός χώρος στο ανατολικό τμήμα του κτιρίου έχει εμβαδόν 422 μ²· και ύψος οροφής 3,00 και 5,00 μ. με δυο ημιυπαίθριους εκθεσιακούς χώρους – στοές αμέσως δυτικά του κι έναν τρίτο στην είσοδο. Δυο αίθρια φωτίζουν με φυσικό φως τον εκθεσιακό χώρο από ανατολικά και δυτικά, ενώ ταυτόχρονα ξεκουράζουν το βλέμμα του επισκέπτη⁸. Ο φυσικός φωτισμός του εκθεσιακού χώρου ενισχύεται και με τις δυο μεγάλες

συρόμενες πόρτες που ανοίγουν στις στοές νότια και βόρεια του κεντρικού αιθρίου, καθώς επίσης και με φεγγίτες, οι οποίοι καλύπτονται από περσίδες εξωτερικά που λειτουργούν ως μετατροπείς του άμεσου σε έμμεσο μαλακό φυσικό φωτισμό. Αυτή η ευρηματική διαχείριση του φυσικού φωτισμού⁹ ευνοεί τη δημιουργία των προϋποθέσεων μιας αφαιρετικής προσέγγισης για την επίσκεψη της έκθεσης που είναι χρονολογική-θεματική και διαθρώνεται σε τρεις ενότητες από άποψη χώρου.

Τα τρία γραφεία βρίσκονται δυτικά του ημιυπαίθριου χώρου - στοάς της εισόδου και έχουν παράθυρα στην αυλή. Η βιβλιοθήκη ανατολικά του ανατολικού αιθρίου φωτίζεται από μια σειρά παραθύρων που διατρέχει όλο το μήκος του ανατολικού στενού τοίχου. Το εργαστήριο συντήρησης βόρεια της βιβλιοθήκης φωτίζεται από παράθυρα στον βόρειο τοίχο. Ένας κλειστός επιμήκης αποθηκευτικός χώρος στη δυτική πτέρυγα επικοινωνεί με έναν ημιυπαίθριο αποθηκευτικό χώρο στα δυτικά του. Οι κοινόχρηστοι χώροι περιλαμβάνουν προθάλαμο-χώρο υποδοχής επισκεπτών, γραφεία υποδοχής και πωλητηρίου, διαδρόμους, W.C. προσωπικού και επισκεπτών. Η κάτοψη που έχει σχήμα Γ και συνολικό εμβαδόν 1440 μ² διαθρώνεται από τα κατακόρυφα φέροντα στοιχεία-κολόνες¹⁰ οπλισμένου σκυροδέματος σε 32 ορθογώνιες μονάδες-modulos¹¹ διαστάσεων 9,00 μ X 5,00 μ. Στην αυλή, στο αριστερό χέρι του επισκέπτη που μπαίνει στο Μουσείο, διαμορφώνεται ένας ακόμα ημιυπαίθριος εκθεσιακός χώρος – στοά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΑΤΟΣ, Α. 2003. *Στοιχεῖα γιὰ τὴ νεότερη Ἑλληνικὴ Ἀρχιτεκτονική: Πάτροκλος Καραντινός*. Ἀθήνα: Μορφωτικό Ἰδρυμα Ἑθνικῆς Τραπέζης.

ΘΕΜΕΛΗΣ, Κ. Α. 2000. *Ὁ Λόγος τοῦ Ἀρχιμάστορα. Μιά συνομιλία με τὸν Ἄρη Κωνσταντινίδη*. Ἀθήνα: Ἴνδικτος.

ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ, Α. 2001. *Παρασκήνιο. Με εργοδότη τη Ζωή, Ἀρης Κωνσταντινίδης*. Ἀθήνα: ΕΡΤ ΑΕ (κωδικός τεκμηρίου: 0000006595).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 1987. *Ἀμαρτωλοὶ καὶ κλέφτες ἢ ἡ ἀπογείωση τῆς ἀρχιτεκτονικῆς*. Ἀθήνα: Ἄγρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 1989. *Τὰ Προλεγόμενα· Ἀπὸ τὰ βιβλία ποὺ βρίσκονται στὰ σκαριά*. Ἀθήνα: Ἄγρα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 2011²α. *Γιὰ τὴν Ἀρχιτεκτονική· Δημοσιεύματα σὲ ἑφημερίδες, σὲ περιοδικὰ καὶ σὲ βιβλία 1940-1982*. Ἡράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 2011²β. *Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς· ἡμερολογιακὰ σημειώματα*. Ἡράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 2011³γ. *Τὰ παλιὰ Ἀθηναϊκὰ σπίτια*. Ἡράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 2011²δ. *Δύο «χωριά» ἀπ' τὴ Μύκονο καὶ μερικὲς πιὸ γενικὲς σκέψεις μαζί τους*. Ἡράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 2011²ε. *Ξωκλήσια τῆς Μυκόνου*. Ἡράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΠΕΝΤΑΖΟΣ, Ε. 1976. «Το Μουσείο Κομοτηνής». *Αρχαιολογικά Ἀνάλεκτα ἐξ Ἀθηνῶν* IX, 2: 180-92.

ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ, Δ. 1984. *Νεοελληνικὴ Αρχιτεκτονική*. Ἀθήνα: «Μέλισσα».

1. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011β, 174 (17.1.84).

2. Η αρχιτεκτονική του μελέτη είχε πάρει το πρώτο βραβείο στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό του 1966. Βλ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ 1984, 370 κ.ε. και ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ 2001.

3. ΠΕΝΤΑΖΟΣ 1976.

4. ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΑΤΟΣ 2003, 111.

5. Πρβλ. την έννοια του 'υποστέγου' και τον ημιυπαίθριο χώρο στο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011α, 69 και 239 κ.ε. Επίσης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 1987, 97 και ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011β, 89-90, 323-325.

6. Πρβλ. την 'αυλή και τὸ σπίτι' στο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 1989, 21 κ.ε.

7. «Καὶ ὅλο τὸ 'παιγνίδι' στὴν ἀρχιτεκτονικὴ εἶναι γιὰ νὰ ὀργανώσουμε τὸν χώρο τοῦ τοπίου ὥστε νὰ ζοῦμε ἄνετα καὶ ὁμορφα ἄλλοτε σὲ πιὸ κλειστούς χώρους, ἄλλοτε σὲ πιὸ ἀνοιχτούς, καὶ πολλὲς φορὲς ταυτόχρονα καὶ σὲ κλειστούς καὶ σὲ ὑπαίθριους ἢ καὶ σὲ ἡμιυπαίθριους, σὲ δωμάτια, δηλαδή,

καὶ σὲ αὐλὲς ἀλλὰ καὶ σὲ ὑπόστεγα καὶ σὲ στοές. Γιατί ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, σὲ ὅλα τὰ τοπία καὶ σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, οἱ ἄνθρωποι δὲν κατασκεύαζαν μονάχα κλειστούς ἢ ὑπαίθριους χώρους, ἀλλὰ κατασκεύαζαν καὶ χώρους ἡμιυπαίθριους, χώρους μεταβατικῶς ...» (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011α, 239).

8. Πρβλ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011γ, 67: σημ. 17 όπου παρατίθεται ἡ φράση τοῦ Le Corbusier «Ἡ ἱστορία τῆς μοντέρνας ἀρχιτεκτονικῆς εἶναι μιὰ ἱστορία τῶν παραθύρων».

9. Βλ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011α, 194 γιὰ τὶς προφανεῖς αναφορὲς στὴν ἀνώνυμη παράδοση καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011δ, 20.

10. Πρβλ. ΘΕΜΕΛΗΣ 2000, 38 καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011α, 206.

11. Σύγκρινε τὰ «μονόσπιτα» καὶ τὰ ξωκλήσια στὴ Μύκονο (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011α, 306 κ.ε.· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Α. 2011δ, IV· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ 2011ε).

